

L'hereu de can Carbó

Perafita

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: C. de l'església, 4. Nucli urbà de Perafita. Perafita

Coordenades:

Latitud: 42.04196
Longitud: 2.10593
UTM Est (X): 426004
UTM Nord (Y): 4654822

Classificació

Número de fitxa 08160-127
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Can Carbó](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 14/05/2008 - 02:00

Descripció

L'hereu de can Carbó, a Perafita, festejava amb una noia de casa bona, però els seus pares no veien bé que es volgués casar amb el noi. Tots dos van ordir un pla per casar-se, encara que fos contra la voluntat dels pares. Un dia a l'hora de sopar, just quan començaven a menjar, van trucar a la porta, el cap de casa va sortir a veure qui demanava; davant la porta hi havia un home ben abillat, amb un cavall molt ben guarnit. L'amo

de la casa va preguntar:

- Què se us ofereix, bon home?

El cavaller va respondre:

- Jo venia per veure si em doneu aquell encàrrec.

El pare de la noia es va quedar molt parat i tornà a entrar cap a dintre la casa i digué:

- No sé, hi ha un home que demana com tenim aquell encàrrec i no sé del que es tracta.

- Pare, em deixeu sortir a veure aquest home? - digué la noia.

- Mira tu mateixa, a veure si saps de què es tracta - digué el pare.

La noia sortí al llindar de la porta i quan va veure l'home que esperava la resposta li va dir:

- Quan les llargues seran curtes, les plenes seran buides i el mort mati el viu, veniu que serà el que ell diu.

La noia va antrar a dintre casa seva i digué:

- Es veu que anava a una altra casa, l'encàrrec no era per nosaltres.

L'endemà al dematí el pare es va llevar, va fer el que feia cada dia, és a dir, encendre el foc, obrir la porta i despertar a tothom. Just al moment en què obria la porta va sentir un trepig de cavall. Aquest es va parar davant mateix de la casa. La persona que muntava el cavall tot dirigint-se-li, li digué:

- Teniu, m'han donat aquesta carta per a vés - i sense més comentari va marxar a tot galop.

Ell la llegí i entrà dintre de l'habitació on encara dormia la seva esposa, i li digué:

- Acaben de portar aquesta carta, vés a l'habitació de la noia a veure si hi és.

Als homes els era prohibit d'entrar a l'habitació d'una noia, per tant la comprovació l'havia de fer la mare.

- Doncs què ha passat? - preguntà la mare.

- Mira noia, no hi ha Carbó que no emmascari - digué el marit.

La mare havia anat a l'habitació de la filla i aquesta no hi era. L'havia segrestada el fadrí de can Carbó.

Quan una noia era segrestada, restava tacada i emmascarada, per tant, l'única forma de netejar la seva reputació era casar-se amb el seu segrestador.

La contrasenya que va donar la noia tenia el següent significat:

Primer: "quan les llargues seran curtes": quan hagués passat la mitjanit.

Segon: "quan les plenes seran buides": després de sopar, quan les cassoles són buides.

Tercer: "quan el mort mati el viu": en aquest cas es referia al foc. A les cases, abans, quan anaven a dormir, el cap de casa era el que tancava la porta, apagava el llum i el foc. Al foc apilaven les brases i les tapaven de cendra, per tal que a la matinada següent encara hi hagués caliu per encendre de nou el foc. D'aquí l'expressió que "el mort mati el viu". Quan es donessin aquestes tres coses era l'hora assenyalada perquè el fadrí de can Carbó passés a buscar la noia, ja que tothom seria al llit i el terreny quedava lliure per portar a terme el pla preparat per la parella.

Al dia següent els van portar la notícia que la filla havia passat la nit amb el noi de can Carbó, d'aquí l'expressió "no hi ha carbó que no emmascari".

Així és com se les van empecar per casar-se en contra de la voluntat dels pares de la noia.

Observacions:

El títol complet de la llegenda extret del llibre Por, màgica i tresors a la Catalunya interior és "L'hereu de can Carbó es va casar contra la voluntat dels pares de la noia".

Bibliografia

TORRES Jordi (2003). Por, màgica i tresors a la Catalunya interior. Farell.

